

Ustavni sud Bosne i Hercegovine u plenarnom sazivu, u predmetu broj **U 6/19**, rješavajući zahtjev **Kantonalnog suda u Sarajevu**, na temelju članka VI/3.(c) Ustava Bosne i Hercegovine, članka 57. stavak (2) točka b) i članka 59. st. (1), (2) i (3), članka 61. st. (1), (2) i (3) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine – prečišćeni tekst („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“ broj 94/14), u sastavu:

Zlatko M. Knežević, predsjednik

Mato Tadić, dopredsjednik

Mirsad Ćeman, dopredsjednik

Margarita Caca-Nikolovska, dopredsjednica

Tudor Pantiru, sudac

Valerija Galić, sutkinja

Miodrag Simović, sudac

Seada Palavrić, sutkinja

Giovanni Grasso, sudac

na sjednici održanoj 4. listopada 2019. godine donio je

ODLUKU O DOPUSTIVOSTI I MERITUMU

Odlučujući o zahtjevu Kantonalnog suda u Sarajevu za ocjenu kompatibilnosti odredbi članka 2. st. (2) i (3) i članka 4. Zakona o visini stope zatezne kamate na neizmirena dugovanja („Službene novine FBiH“ br. 56/04, 68/04, 29/05 i 48/11),

utvrđuje se da odredbe članka 2. st. (2) i (3) Zakona o visini stope zatezne kamate („Službene novine FBiH“ br. 56/04, 68/04, 29/05 i 48/11) nisu u skladu sa člankom II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i člankom 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda.

Stavljaju se izvan snage odredbe članka 2. st. (2) i (3) Zakona o visini stope zatezne kamate na neizmirena dugovanja („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“ br. 56/04, 68/04, 29/05 i 48/11) jer nisu u suglasnosti sa člankom II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i člankom 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda.

U skladu sa člankom 61. stavak (3) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, odredbe članka 2. st. (2) i (3) Zakona o visini stope zatezne kamate na neizmirena dugovanja („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“ br. 56/04, 68/04, 29/05 i 48/11) prestaju važiti narednog dana od dana objave odluke Ustavnog suda u „Službenom glasniku Bosne i Hercegovine“.

Utvrđuje se da je članak 4. Zakona o visini stope zatezne kamate na neizmirena dugovanja („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“ br. 56/04, 68/04, 29/05 i 48/11) u skladu sa člankom II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i člankom 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda.

Odluku objaviti u „Službenom glasniku Bosne i Hercegovine“, „Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine“, „Službenom glasniku Republike Srpske“ i „Službenom glasniku Distrikta Brčko Bosne i Hercegovine“.

OBRAZLOŽENJE

I. Uvod

1. Kantonalni sud u Sarajevu (sutkinja Silvana Brković-Mujagić; u daljnjem tekstu: podnositelj zahtjeva) podnio je 17. svibnja 2019. godine Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud) zahtjev za ocjenu kompatibilnosti članka 2. st. (2) i (3) i članka 4. Zakona o visini stope zatezne kamate na neizmirena dugovanja („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“ br. 56/04, 68/04, 29/05 i 48/11) sa člankom II/3.(e) i (k) Ustava Bosne i Hercegovine, člankom 6. stavak 1. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (u daljnjem tekstu: Europska konvencija), člankom 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju i člankom I/2. Ustava Bosne i Hercegovine.

II. Postupak pred Ustavnim sudom

2. Na temelju članka 23. Pravila Ustavnog suda, od Doma naroda i Zastupničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine zatraženo je 22. svibnja 2019. godine da dostave odgovor na zahtjev.
3. Dom naroda i Zastupnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine nisu dostavili odgovor na zahtjev, ali je Vlada Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vlada) 13. lipnja 2019. godine dostavila svoje mišljenje o podnesenom zahtjevu.

III. Zahtjev

a) Navodi iz zahtjeva

4. Podnositelj zahtjeva je naveo da je pred tim sudom u tijeku postupak po žalbi tražitelja izvršenja Nike Vasilja (u daljnjem tekstu: tražitelj izvršenja) protiv osiguravajućeg društva „Sarajevo-osiguranje“ d.d. Sarajevo (u daljnjem tekstu: izvršenik) radi izvršenja Presude Osnovnog suda u Ljubuškom broj P-188/91 od 10. siječnja 1992. godine, pravomoćne 10. veljače 1992. godine i

izvršne 25. veljače 1992. godine. Presuda glasi, kako je navedeno, na isplatu dospjele rente zbog izgubljene zarade za razdoblje od 23. travnja do 30. listopada 1991. godine i buduće rente (dok se ne izmijene okolnosti) sa zakonskim zateznim kamatama od dospijeca do konačne isplate, prema Zakonu o visini stope zatezne kamate koji je važio u vrijeme donošenja presude. Podnositelj zahtjeva je istaknuo da je rješenjem Općinskog suda u Sarajevu, protiv kojeg je podnesena žalba, prihvaćeno da se tražitelju izvršenja ne obračunava kamata za ratno razdoblje, točnije od 18. rujna 1991. godine do 23. studenog 1995. godine, i to primjenom članka 2. stavak (2) Zakona o visini stope zatezne kamate na neizmirena dugovanja, koji je po svom sadržaju identičan članku 37. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o osiguranju imovine i osoba Federacije Bosne i Hercegovine koji je Ustavni sud BiH ocijenio neustavnim 2004. godine.

5. U tom kontekstu je podnositelj zahtjeva podsjetio na to da je Ustavni sud Odlukom o meritumu broj U 50/01 od 30. siječnja 2004. godine utvrdio neustavnost odredbe članka 37. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o osiguranju imovine i osoba Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH“ broj 6/98; u daljnjem tekstu: Zakon o osiguranju), odnosno da ona nije u skladu sa člankom II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i člankom 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju. Navedena odredba je glasila da se na iznos naknade štete (glavnica) određene izvršnim ispravama (sudske presude i sudska poravnanja) i vansudska poravnanja iz osiguranja ne obračunavaju kamate za čitavo razdoblje rata, odnosno neposredne ratne opasnosti u Bosni i Hercegovini i ona je identična odredbi članka 2. stavak (2) Zakona o visini stope zatezne kamate na neizmirena dugovanja. Prema toj odredbi, kako je dalje navedeno, izvršenik (osiguravajuća kuća) u odnosu na osiguranike (oštećene, tražitelje izvršenja) bio je oslobođen bilo kakvih zakonskih zateznih kamata za ratno razdoblje, a po novom zakonskom rješenju, dopunama iz 2011. godine, uvedena je kamata po stopi od 0,5% godišnje za isto ratno razdoblje, i to samo za određenu kategoriju tražitelja izvršenja, odnosno onih koji imaju potraživanja iz osnove osiguranja čiji su postupci okončani. Drugoj kategoriji tražitelja izvršenja, čiji postupci nisu okončani ili su okončani a nisu izvršeni do stupanja na snagu navedenog zakona, pripada kamatna stopa od 12% godišnje (članak 4. Zakona). Na taj način je, prema mišljenju podnositelja zahtjeva, stvoreno jasno i otvoreno razlikovanje među tražiteljima izvršenja, ovisno o tome jesu li postupci okončani, odnosno izvršeni ili ne. Takvim odredbama se, prema ocjeni podnositelja zahtjeva, u najvećoj mjeri pokušala zaštititi uloga i mjesto osiguravajućih kuća u BiH, i to na štetu osiguranih osoba i njihove imovine, pa nije jasno zbog čega osiguravajuća društva uživaju privilegiju neplaćanja prvenstveno zakonskih zateznih kamata za vrijeme rata (zakonom koji je primjenjivan u razdoblju od njegovog donošenja 2004. godine do izmjena

zakona 2011. godine), a potom od 2011. godine uvođenjem zatezne kamate od 0,5% godišnje za tražitelje izvršenja čiji su postupci okončani prije i tijekom ratnog razdoblja, dok za druga gospodarska društva i građane vrijede zakonske kamate od 18% i 12% godišnje.

6. Podnositelj zahtjeva je, osim toga, ukazao na praksu Ustavnog suda BiH u kojoj je analizirana primjena Zakona o visini stope zatezne kamate na neizmirena dugovanja, konkretno članka 2. stavak (2) tog Zakona, iz koje proizlazi da je po podnesenim apelacijama utvrđena povreda prava na imovinu uz zaključak da je protuustavno a time i protuzakonito apelantima otpisivati kamate za vrijeme rata, i to retroaktivno, što sudovi rade primjenom navedenog zakona i na taj način krše ustavna prava građana zaštićena člankom II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i člankom 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju.
7. Podnositelj zahtjeva dalje navodi da izmjene i dopune Zakona o visini stope zatezne kamate na neizmirena dugovanja koje su nastupile 2011. godine uvođenjem kamate od 0,5% godišnje na potraživanja iz osnove osiguranja za ratno razdoblje (članak 2. stavak 3.) ne predstavljaju značajnu promjenu za imovinu tražitelja izvršenja. U tom kontekstu je navedeno da se ne radi o suštinskoj izmjeni usmjerenoj na zaštitu imovine povjeritelja osiguravajućih društava, već o iluzornom zahvatu kojim se i dalje povjeriteljima oduzima pravo na zakonsku zateznu kamatu. Uz to se kamata uspostavljena 2011. godine od 0,5% godišnje odnosi samo na one povjeritelje koji imaju pravomoćne i izvršne presude (kao tražitelj izvršenja u konkretnom slučaju) i zatražili su realizaciju naplate svog potraživanja. Iz navedenog proizlazi da je retroaktivno promijenjena kamatna stopa, i to za pravomoćno završene postupke u pogledu pravomoćnog izvršnog naslova (presude), što smatra nedopustivim. Prema mišljenju podnositelja zahtjeva, iz spornih odredbi proizlazi da su u povoljnijem položaju oni povjeritelji čiji su postupci trajali dulje jer se različito obračunavaju kamate u ovisnosti o tome kada su im utvrđena potraživanja prema osiguravajućim kućama na način da su manjim kamatama „kažnjeni“ oni povjeritelji (oštećeni) koji su svoja potraživanja utvrdili ranije.
8. Zbog toga je podnositelj zahtjeva predložio da se posebnom odlukom utvrdi neustavnost odredbi članka 2. st. (2) i (3) i članka 4. Zakona o visini stope zatezne kamate na neizmirena dugovanja kako građani ne bi pred Ustavnim sudom BiH morali utvrđivati (svaki građanin u svom pojedinačnom slučaju) povredu prava na imovinu i prava na jednako i pravično postupanje jer sam zakon različito i kontradiktorno rješava jedno te isto pitanje. Naposljetku je podnositelj zahtjeva ukazao da odredba članka 4. Zakona o visini stope zatezne kamate na neizmirena dugovanja nije suglasna s odredbom članka I/2. Ustava BiH kojim je propisana vladavina prava. U tom kontekstu je istaknuto da je navedena odredba nejasna i kontradiktorna i

da ne ispunjava „kvalitetu“ koju zakon mora ispunjavati da bi bio suglasan članku I/2. Ustava Bosne i Hercegovine. Pri tome je ukazano na nedostatak standarda koji se tiču jasnoće, transparentnosti i predvidljivosti jer su kamatne stope propisane retroaktivno i bez jasno definiranog javnog interesa (samo u korist jednog oblika društva, odnosno osiguravajuće kuće). U konkretnom slučaju nije jasno na koga se i od kada primjenjuje članak 4. Zakona i kako se primjenjuje u odnosu na članak 2. st. (2) i (3) istog Zakona jer je nejasno isključuju li odredbe članka 2. st. (2) i (3) članak 4. ili članak 4. kojim je propisana kamatna stopa od 12% za neokončane postupke ili okončane a neizvršene isključuje primjenu članka 2. st. (2) i (3).

9. Stoga je podnositelj zahtjeva predložio da se ispita jesu li odredbe članka 2. st. (2) i (3) i članka 4. Zakona o visini stope zatezne kamate na neizmirena dugovanja kompatibilne članku II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i članku 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju, članku II/3. (e) Ustava Bosne i Hercegovine i članku 6. stavak 1. Europske konvencije i članku I/2. Ustava Bosne i Hercegovine i da Ustavni sud o tome donese meritornu odluku.

b) Odgovor na zahtjev

10. U odgovoru na zahtjev Vlada je ukazala na ustavnu osnovu za donošenje Zakona o visini stope zatezne kamate na neizmirena dugovanja prema kojem je u isključivoj ovlasti Federacije Bosne i Hercegovine donošenje propisa o financijama i finansijskim institucijama Federacije i fiskalna politika. U odgovoru je dalje navedeno da je članak 37. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o osiguranju imovine i osoba („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“ broj 6/98) stavljen izvan snage 2005. godine, te da je Zakon o visini stope zatezne kamate na neizmirena dugovanja donesen 2004. godine kao *lex specialis* kojim su u ravnopravan položaj dovedeni svi povjeritelji kojima je obračunata i isplaćena zatezna kamata prije i nakon stupanja na snagu predmetnog zakona. U tom kontekstu je Vlada podsjetila na sadržaj zakonskih odredbi čija je ocjena kompatibilnosti zatražena ukazujući da je 2011. godine donesen Zakon o izmjeni Zakona o visini stope zatezne kamate na neizmirena dugovanja kojim je za razdoblje od 18. rujna 1991. godine do 23. prosinca 1996. godine na iznose naknade štete određene izvršnim ispravama i izvansudska poravnanja iz osnove osiguranja definiranog Zakonom o osiguranju imovine i osoba uvedena zatezna kamata po stopi od 0,5% godišnje. Na taj način je omogućena provedba Odluke Ustavnog suda BiH broj U 50/01 o ustavnosti odredbe članka 37. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o osiguranju imovine i osoba (s obzirom na to da je u međuvremenu stavljen izvan snage 2005. godine), a da je istovjetna odredba egzistirala u članku 2. stavak (2) Zakona o visini stope zatezne kamate na neizmirena dugovanja. Visina kamatne stope utvrđene stavkom 3. članka 2. (izmjenama od 0,5% kamate godišnje) smatra se

primjerenom za razdoblje na koje se odnosi, s obzirom na to da se radi o razdoblju ratnog stanja i neposredne ratne opasnosti kada nije bilo gotovo nikakvih gospodarskih aktivnosti. U prilog takvim konstatacijama Vlada je podsjetila na Zakon o utvrđivanju i načinu izmirenja unutarnjih obveza Federacije Bosne i Hercegovine kojim je u članku 17. stavak (4) propisano da se kamata na ratna potraživanja, sadržana u izvršnoj odluci donesenoj u sudskom i upravnom postupku, u razdoblju od dana donošenja temeljnog zakona do dana izdavanja obveznica otpisuje. Shodno navedenom, Vlada smatra da nisu povrijeđene odredbe Ustava BiH i Europske konvencije, kao što to tvrdi podnositelj zahtjeva. Također je napomenuto da je konkretan predmet potrebno promatrati u širem kontekstu predratnog i ratnog dešavanja kada je postojala galopirajuća hiperinflacija, negativna realna kamatna stopa, obezvrjeđenje YU dinara, što je za posljedicu u ratu imalo izvršene dvije denominacije (brisano devet nula), te je minoran iznos naknade zatezne kamate, u biti, posljedica makroekonomskih kretanja i dešavanja prije rata, a ne povrede prava na imovinu, kako smatra podnositelj zahtjeva. Visina stope zatezne kamate, iako se utvrđuje kao fiksna, ovisi o nizu ekonomskih parametara, kao i visini redovne kamatne stope koja ovisi o riziku zemlje, uvjetima nabave kreditnih sredstava i kretanju referentnih stopa na financijskom tržištu, gospodarskom razvoju u zemlji, potražnji za kreditima te stopi inflacije. Imajući u vidu da se potraživanja po osnovi neizmirenih dugovanja odnose na razdoblje ratnog stanja i neposredne ratne opasnosti, Vlada smatra da je pri ocjeni ustavnosti navedenih odredbi potrebno uzeti u obzir sve navedene okolnosti koje predstavljaju opći interes. S obzirom na postojanje općeg interesa, održavajući jednakopravni status svih povjeritelja, Vlada smatra da je zahtjev neutemeljen i da ga kao takvog treba odbiti.

IV. Relevantni propisi

11. U Ustavu Bosne i Hercegovine članak I/2. glasi:

2. Demokratska načela

Bosna i Hercegovina je demokratska država, koja funkcionira sukladno zakonu i temeljem slobodnih i demokratskih izbora.

12. **Zakon o visini stope zatezne kamate** („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“ broj 18/96) u relevantnom dijelu glasi:

Članak 3.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje primjena propisa o visini stope zatezne kamate koji su se primjenjivali na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine.

Članak 4.

Ovaj zakon stupa na snagu danom objave u „Službenim novinama Federacije BiH“.

13. **Zakon o visini stope zatezne kamate** („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“ broj 27/98) u relevantnom dijelu glasi:

Članak 1.

Ovim zakonom propisuje se visina stope zatezne kamate zadužničko-vjerovničke odnose, u slučaju kada dužnik kasni sa ispunjenjem novčane obveze.

Članak 2.

Dužnik koji zakasni sa ispunjenjem novčane obveze duuguje osim glavnice i zateznu kamatu na iznos duga do trenutka isplate, po stopi od 18% godišnje.

Za period kraći od godine dana primjenjuje se konformni način obračuna zatezne kamate.

Članak 3.

Odredbe ovog zakona ne primjenjuju se na dužničko-vjerovničke odnose koji su uređeni drugim zakonima.

Članak 4.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o visini zatezne kamate ("Službene novine Federacije BiH", broj 18/96).

14. U **Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o visini stope zatezne kamate** („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“ broj 51/01) relevantne odredbe glase:

Članak 1.

U Zakonu o visini stope zatezne kamate ("Službene novine Federacije BiH", broj 27/98) u članku 2. u stavku 1. broj "18" zamjenjuje se brojem "12".

15. **Zakon o visini stope zatezne kamate na neizmirena dugovanja** („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“ br. 56/04, 68/04 – ispravak, 29/05 i 48/11). Za potrebe ove odluke koristi se neslužbeni prečišćeni tekst sačinjen u Ustavnom sudu BiH koji glasi:

Članak 1.

Ovim Zakonom propisuje se način obračuna zateznih kamata po neizmirenim dugovanjima na temelju ugovora iz dužničko-povjeriteljskih odnosa i dugovanja nastalih temeljem naknade štete iz temelja obveznih osiguranja u razdoblju od 01.12.1989. godine do stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o visini stope zatezne kamate ("Službene novine Federacije BiH", broj 51/01).

Članak 2.

Na iznos duga iz članka 1. ovoga Zakona, nastalog na temelju dužničko-povjeriteljskih odnosa na teritoriju Federacije Bosne i Hercegovine, plaća se zatezna kamata po stopi od 12% godišnje.

Zatezna kamata iz stavka 1. ovog članka neće se obračunavati za razdoblje ratnog stanja od 18.09.1991. godine do 23.11.1995. godine.

Iznimno od odredbi iz st. 1. i 2. ovog članka, na iznos naknade štete (glavnica) određene ovršnim ispravama (sudske presude i sudska poravnjenja) i izvansudska poravnjenja iz osnova osiguranja definiranog Zakonom o osiguranju imovine i osoba ("Službene novine Federacije BiH", br. 2/95 i 6/98) za razdoblje od 18.09.1991. godine do 23.12.1996. godine, plaća se zatezna kamata po stopi od 0,5% godišnje.

Članak 4.

Postupci za utvrđivanje visine zatezne kamate iz članka 1. ovog zakona koji nisu okončani do dana stupanja na snagu ovog zakona ili su okončani a nisu obavljeni, okončat će se prema odredbama ovog zakona i kamatnoj stopi od 12% godišnje.

16. **Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o osiguranju imovine i osoba Federacije Bosne i Hercegovine** („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“ broj 6/98) i Odluka Ustavnog suda broj U 50/01:

Članak 37.

Na iznos naknade štete (glavnica) određene izvršnim ispravama (sudske presude i sudska poravnanja) i vansudskim poravnanjima iz osiguranja, ne obračunavaju se kamate za čitav period rata odnosno neposredne ratne opasnosti u Bosni i Hercegovini.

Ustavni sud je Odlukom broj U 50/01 od 30. siječnja 2004. godine rješavajući zahtjev Kantonalnog suda u Širokom Brijegu utvrdio da članak 37. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o osiguranju imovine i osoba Federacije BiH („Službene novine FBiH“ broj 6/98) nije suglasan članku II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i članku 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju. Ustavni sud je naložio Parlamentu Federacije BiH da najkasnije u roku od tri mjeseca od dana objave ove odluke u „Službenom glasniku Bosne i Hercegovine“ uskladi članak 37. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o osiguranju imovine i osoba Federacije BiH (u daljnjem tekstu: Zakon) sa Ustavom Bosne i Hercegovine i Europskom konvencijom, te da obavijesti Ustavni sud o poduzetim mjerama s ciljem izvršenja te odluke. Ustavni sud je u Rješenju broj U 50/01 od 1. travnja 2006. godine utvrdio da Parlament Federacije BiH nije izvršio Odluku Ustavnog suda Bosne i Hercegovine broj U 50/01 od 30. siječnja 2004. godine.

17. Zakon o društvima za osiguranje u privatnome osiguranju („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“ broj 24/05) u relevantnom dijelu glasi:

Članak 85.

Stupanjem na snagu ovoga Zakona prestaje vrijediti Zakon o osiguranju imovine i osoba ("Službene novine Federacije BiH", br. 2/95, 7/95 6/98 i 41/98), osim čl. 66., 69., 70., 71. i 72., i Uredba o osnivanju Ureda za nadzor društava za osiguranje u Federaciji BiH ("Službene novine Federacije BiH", br. 18/97 i 42/00).

V. Dopustivost

18. Pri ispitivanju dopustivosti zahtjeva Ustavni sud je pošao od odredbe članka VI/3.(c) Ustava Bosne i Hercegovine.

19. Članak VI/3.(c) Ustava Bosne i Hercegovine glasi:

c) Ustavni sud će imati nadležnost za pitanja koja mu podnese bilo koji sud u Bosni i Hercegovini, a koja se tiču toga je li neki zakon o čijoj valjanosti ovisi njegova odluka sukladno ovom Ustavu, s Europskom konvencijom za ljudska prava i temeljne slobode i njezinim protokolima, ili sa zakonima Bosne i

Hercegovine; ili koja se tiču postojanja ili djelokruga nekog općeg pravila međunarodnog javnog prava koje je bitno za odluku suda.

20. Podnositelj zahtjeva je redovni sud u Bosni i Hercegovini, a pitanje se odnosi na to je li zakon o čijoj valjanosti ovisi njegova odluka u skladu sa Ustavom Bosne i Hercegovine, što znači da je zahtjev podnio ovlašteni podnositelj iz članka VI/3.(c) Ustava Bosne i Hercegovine (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj U 5/10 od 26. studenog 2010. godine, točke 7–14., objavljena u „Službenom glasniku Bosne i Hercegovine“ broj 37/11). Imajući u vidu odredbe članka VI/3.(c) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 19. stavak (1) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud smatra da je ovaj zahtjev dopustiv zato što ga je podnio ovlašteni podnositelj, te da ne postoji nijedan formalni razlog iz članka 19. stavak (1) Pravila Ustavnog suda zbog kojeg zahtjev ne bi bio dopustiv.

VI. Meritum

21. U konkretnom slučaju podnositelj zahtjeva smatra da odredbe članka 2. st. (2) i (3) i članka 4. Zakona o visini stope zatezne kamate na neizmirena dugovanja nisu u suglasnosti sa člankom I/2. Ustava Bosne i Hercegovine, člankom II/3.(k) i (e) Ustava Bosne i Hercegovine, odnosno odredbama članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju i članka 6. stavak 1. Europske konvencije. Podnositelj zahtjeva je, pozivajući se na Odluku Ustavnog suda broj U 50/01, kao i na relevantnu praksu Ustavnog suda u apelacijskim predmetima koja slijedi Odluku broj U 50/01, predložio da se usuglašenost navedenih odredbi prvenstveno ispita u svezi sa člankom II/3.(k) Ustava BiH i člankom 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju jer se suštinski tiču imovine u vidu pravomoćne presude kojom je utvrđen glavni dug sa zakonskim zateznim kamatama, a ta imovina je stečena prije donošenja spornog zakona.

22. Članak II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine glasi:

Sve osobe na teritoriju Bosne i Hercegovine uživaju ljudska prava i temeljne slobode iz ovog članka, stavak 2 što uključuje:

(...)

k) Pravo na imovinu.

23. Članak 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju glasi:

Svaka fizička ili pravna osoba ima pravo na neometano uživanje svoje imovine.

Nitko ne može biti lišen svoje imovine, osim u javnom interesu i pod uvjetima predviđenim zakonom i općim načelima međunarodnog prava.

Prethodne odredbe, međutim, ni na koji način ne utječu na pravo države da primjenjuje takve zakone koje smatra potrebnim da bi nadzirala korištenje imovine sukladno općim interesima ili da bi osigurala naplatu poreza ili drugih doprinosa ili kazni.

24. Ustavni sud napominje da ocjenu ustavnosti razmatra u općem smislu (*erga omnes*), a ne u odnosu na konkretan predmet (*inter partes*) koji je povod za podnošenje zahtjeva (vidi odluku Ustavnog suda u predmetu broj *U 15/11* od 30. ožujka 2012. godine, točka 63.). Ustavni sud će stoga, imajući u vidu navode podnositelja zahtjeva i vlastitu praksu na koju je u zahtjevu ukazano, usuglašenost odredbi članka 2. st. (2) i (3) i članka 4. Zakona o visini stope zatezne kamate na neizmirena dugovanja prije svega sagledati u smislu standarda prava na imovinu iz članka II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju.
25. Podnositelj zahtjeva je u prilog svojim tvrdnjama o nesuglasnosti navedenih odredbi s Ustavom BiH i Europskom konvencijom naveo: prvo, da je u članku 2. stavak (2) nastavila egzistirati neustavna odredba članka 37. Zakona o osiguranju imovine i osoba, koji od 2005. godine nije na snazi, retroaktivnim ukidanjem zatezne kamate za ratno razdoblje; drugo, da je u članku 2. stavak (3), opet retroaktivno, za pravomoćne izvršne isprave (sudske presude, sudska poravnanja i izvansudska poravnanja) iz osnove osiguranja definirane Zakonom o osiguranju imovine i osoba uspostavljena zatezna kamata u minornom iznosu od 0,5% godišnje za ratno razdoblje od 18. rujna 1991. godine do 23. prosinca 1996. godine¹; treće, da su člankom 4. privilegirani povjeritelji čiji postupci nisu okončani ili jesu ali nisu izvršeni jer im je ostavljeno pravo na zateznu kamatu od 12%; četvrto, da je kontradiktoran odnos između odredbe članka 2. stavak (3) i članka 4. Zakona jer je nejasno na koga se i od kada primjenjuje, zbog čega je, prema ocjeni podnositelja zahtjeva, navedena odredba idealna za proizvoljnost u tumačenju i primjeni.

Članak 2. stavak 2. Zakona o visini stope zatezne kamate na neizmirena dugovanja

¹ Ustavni sud povodom navedenog zakonskog termina „ratno stanje“ definiranog od „18. 09. 1991. godine do 23. 11. 1995. godine“, želi ukazati, napomene radi, da razdoblje definirano na navedeni način ne odgovara službenim odlukama o proglašenju i prestanku ratnog stanja u Bosni i Hercegovini. U tom kontekstu, Ustavni sud podsjeća da je Odlukom o proglašenju neposredne ratne opasnosti („Službeni list Republike Bosne i Hercegovine“ br. 1/92 i 13/94 od 9. lipnja 1994. godine) proglašeno da je na teritoriju Bosne i Hercegovine nastupila neposredna ratna opasnost. Ratno stanje je ukinuto Odlukom o ukidanju ratnog stanja 22. prosinca 1995. godine („Službeni list R BiH“ broj 50/95) a stanje neposredne ratne opasnosti je ukinuto Odlukom od 23. prosinca 1996. godine („Službene novine FBiH“ broj 25/96 od 23. prosinca 1996. godine).

26. U svezi s odredbom članka 2. stavak 2. Zakona o visini stope zatezne kamate na neizmirena dugovanja, Ustavni sud zapaža da podnositelj zahtjeva tvrdnje o nesuglasnosti ove odredbe s Ustavom i Europskom konvencijom dovodi u svezu s Odlukom Ustavnog suda broj U 50/01, te praksom koja je uslijedila nakon te odluke u pogledu rješavanja pojedinačnih apelacija pred Ustavnim sudom.
27. Članak 2. stavak 2. Zakona glasi: „Zatezna kamata iz stavka 1. ovog članka neće se obračunavati za razdoblje ratnog stanja od 18. 09. 1991. godine do 23. 11. 1995. godine“.
28. Ustavni sud naglašava da je nesporno da u konkretnom slučaju postoji imovina zaštićena člankom II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine, člankom 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju, kao i da postoji miješanje u imovinu. Imovina je legitimno očekivanje da će se naplatiti odgovarajući iznos zakonskih zateznih kamata koje su dosuđene pravomoćnom odlukom. Zakonom propisana zabrana da se zakonske zatezne kamate neće obračunavati za vrijeme ratnog stanja od 18. rujna 1991. godine do 23. studenog 1995. godine predstavlja miješanje u imovinu.
29. Ustavni sud podsjeća da je u Odluci o meritumu broj U 50/01 od 30. siječnja 2004. godine predmet ocjene ustavnosti bila odredba članka 37. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o osiguranju imovine i osoba Federacije Bosne i Hercegovine, koja je glasila kako slijedi: „Na iznos naknade štete (glavnica) određene izvršnim ispravama (sudske presude i sudska poravnanja) i vansudskim poravnanjima iz osiguranja, ne obračunavaju se kamate za čitav period rata odnosno neposredne ratne opasnosti u Bosni i Hercegovini“. U spomenutoj odluci Ustavni sud je zaključio da navedeni članak nije suglasan članku II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine u svezi sa člankom 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju jer nije preciziran cilj članka 37. tog zakona koji bi opravdao miješanje u imovinu, te da se člankom 37. zadire u imovinska prava koja štite Ustav Bosne i Hercegovine i Europska konvencija.
30. Ustavni sud je zbog neizvršenja konačne i obvezujuće Odluke broj U 50/01 1. travnja 2006. godine donio rješenje u kojem je utvrdio da Parlament FBiH nije izvršio Odluku broj U 50/01 od 30. siječnja 2004. godine, pri čemu je u točki 5. navedenog rješenja obrazložio: „Ustavni sud konstatira da je Parlament Federacije donio novi zakon čijim je donošenjem prestao važiti Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o osiguranju imovine i osoba, pa time i sporni članak 37. Međutim, Parlament Federacije je **prije toga** donio novi Zakon o visini stope zatezne kamate na neizmirena dugovanja („Službene novine Federacije BiH“ broj 56/04 od 23. listopada 2004. godine) koji u članku 2. stavak 3., koji je kasnije izmijenjen Zakonom o izmjenama i

dopunama Zakona o visini stope zatezne kamate na neizmirena dugovanja („Službene novine Federacije BiH“ broj 29/05 od 18. svibnja 2005. godine), propisuje da se zatezna kamatna stopa neće obračunavati za razdoblje ratnog stanja od 18. rujna 1991. godine do 23. studenog 1995. godine, čime je *de iure* i *de facto* zadržano isto pravno stanje kakvo je bilo u vrijeme važenja odredbe članka 37. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o osiguranju imovine i osoba“.

31. Dalje, Ustavni sud ukazuje da je pobijana odredba članka 2. stavak 2. Zakona, osim ukazivanja na njezinu neustavnost u Rješenju broj U 50/01 od 1. travnja 2006. godine, bila predmet analize Ustavnog suda i u okviru članka VI/3.(b) Ustava Bosne i Hercegovine i rješavanja pojedinačnih apelacija u svezi s primjenom te odredbe, a nakon donošenja temeljne odluke U 50/01. S tog aspekta, Ustavni sud podsjeća da je u predmetima AP 1311/06 od 31. siječnja 2009. godine, AP 2326/09 od 26. veljače 2009. godine i AP 407/08 od 28. travnja 2010. godine, koji su pokretali pitanje obračuna zatezne kamate iz osiguranja (svi dostupni na www.ustavnisud.ba) zaključio da je otpisivanje zakonske zatezne kamate (apelantima) za razdoblje rata po osnovi članka 2. stavak 2. Zakona o visini stope zatezne kamate na neizmirena dugovanja protuustavno, a time i nezakonito jer je zakon retroaktivno mijenjao uvjete za isplatu pravomoćne dosuđene zakonske zatezne kamate, te da je novim Zakonom o visini stope zatezne kamate na neizmirena dugovanja praktično zadržano isto pravno stanje kakvo je bilo u vrijeme važenja članka 37. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o osiguranju imovine i osoba.
32. Ustavni sud je imao u vidu da su u svim prethodno navedenim predmetima apelanti (u svojstvu tužitelja ili tražitelja izvršenja pred redovnim sudovima) imali pravomoćne izvršne naslove (sudske presude ili sudska poravnjenja) iz osnove obveznog osiguranja koji su doneseni prije Zakona o visini stope zatezne kamate na neizmirena dugovanja (koji je stupio na snagu 2004. godine) i da su stoga (apelanti svaki za sebe) primjenom članka 2. stavak (2) Zakona kojim je propisano da se zatezne kamate neće obračunavati za razdoblje ratnog stanja od 18. rujna 1991. godine do 23. studenog 1995. godine retroaktivno lišeni prava na zateznu kamatu jer su u vrijeme nastupanja osiguranog slučaja i donošenja pravomoćnih presuda (izvršnih naslova) opravdano očekivali da će dobiti zateznu kamatu u slučaju zakašnjenja plaćanja u skladu sa zakonom i sklopljenim ugovorom sa osiguravajućim društvom.
33. U konkretnom slučaju, Ustavni sud smatra da ne postoje razlozi za promjenu njegovih stajališta i zaključaka iznesenih u Odluci broj U 50/01 (već citirana) i Rješenju o neizvršenju odluke U 50/01 (1. travnja 2006. godine), u kojima je ukazano na neustavnost sada pobijane odredbe članka 2. stavak (2) Zakona, sa jasnim i argumentiranim obrazloženjem da je pobijanom odredbom *de facto* i *de iure* zadržano isto pravno stanje kakvo je bilo u vrijeme važenja

(neustavnog) članka 37. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o osiguranju imovine i osoba koji je retroaktivno otpisivao zateznu kamatu za ratno razdoblje. Isto se odnosi i na praksu iz članka VI/3.(b) Ustava Bosne i Hercegovine (već citirani predmeti AP 1311/06, AP 2326/09 i AP 407/08) u kontekstu primjene članka 2. stavak (2) Zakona, te zaključke i obrazloženja iz citiranih odluka u odnosu na povredu prava na imovinu apelanata.

34. Pobijana odredba članka 2. stavak (2) Zakona donesena je 2004. godine i primjenjivala se sve do 2011. godine kada su donesene izmjene i dopune Zakona te usvojen, također pobijani, stavak (3) članka 2. Zakona. Međutim, izmjenama i dopunama zakona iz 2011. godine pobijana odredba članka 2. stavak (2) Zakona nije brisana, već i dalje egzistira u Zakonu. Imajući sve to u vidu, posebno kada se uzme u obzir praksa Ustavnog suda iz Odluke broj U 50/01, rješenja o (ne)izvršenju te odluke od 1. travnja 2006. godine, kao i praksa iz citiranih predmeta AP 1311/06, AP 2326/09 i AP 407/08, Ustavni sud, bez daljnjeg ispitivanja u odnosu na standarde prava na imovinu, može zaključiti da pobijane odredbe članka 2. stavak (2) Zakona nisu u suglasnosti sa člankom II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i člankom 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju.

Članak 2. stavak (3) Zakona o visini stope zatezne kamate na neizmirena dugovanja

35. Podnositelj zahtjeva tvrdnje o nesuglasnosti odredbe članka 2. stavak (3) Zakona o visini stope zatezne kamate na neizmirena dugovanja s pravom na imovinu iz članka II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i članka 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju temelji na retroaktivnoj izmjeni pravomoćnih izvršnih isprava (sudskih presuda i poravnanja, izvansudskih poravnanja) iz osnove osiguranja, uspostavom zatezne kamate po stopi od 0,5% godišnje koja suštinski nije usmjerena na zaštitu imovine povjeritelja, već na zaštitu imovine osiguravajućih društava koji uskraćuju ionako obezvrijeđenu imovinu prijeratnih i ratnih povjeritelja (čija su potraživanja utvrđena pravomoćnim i izvršnim ispravama). Podnositelj zahtjeva smatra da sporna odredba nema potrebnu kvalitetu da bi zadovoljila standarde prava na imovinu zagaraniranog Ustavom.
36. Članak 2. stavak (3) Zakona glasi: „Iznimno od odredbi iz st. 1. i 2. ovog članka, na iznos naknade štete (glavnica) određene ovršnim ispravama (sudske presude i sudska poravnanja) i izvansudska poravnanja iz osnova osiguranja definiranog Zakonom o osiguranju imovine i osoba ("Službene novine Federacije BiH", br. 2/95 i 6/98) za razdoblje od 18. 09. 1991. godine do 23. 12. 1996. godine, plaća se zatezna kamata po stopi od 0,5% godišnje“.
37. I u ovom slučaju, prema mišljenju Ustavnog suda, nesporno postoji imovina zaštićena člankom II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i člankom 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju.

Imovina je legitimno očekivanje da će se naplatiti odgovarajući iznos zakonskih zateznih kamata koje su dosuđene pravomoćnom odlukom.

38. Miješanje u imovinu je zakonska odredba kojom je radikalno smanjena stopa zatezne kamate sa 12% godišnje na 0,5% godišnje za razdoblje od 18. rujna 1991. godine do 23. prosinca 1996. godine, i to samo za imaoce izvršnih isprava (sudske presude i sudska poravnjenja) iz osnove osiguranja imovine i osoba. Propisani iznos zatezne kamate od 0,5% godišnje za relevantno razdoblje Vlada je u odgovoru na zahtjev za ocjenu kompatibilnosti pobijane odredbe članka 2. stavak (3) Zakona nazvala „minornim“. U sudskom spisu, koji je bio povod za podnošenje ovog zahtjeva, postoji izjava sudskog vještaka da nema svrhe obračunavati zateznu kamatu po stopi od 0,5% godišnje jer se radi o tako malom iznosu koji se ne može iskazati imajući u vidu mali iznos glavnog duga koji je višestruko smanjen na temelju zakonom propisanih valutnih denominacija.
39. Iz navedenog, prema mišljenju Ustavnog suda, proizlazi da su spornom normom članka 2. stavak (3) Zakona imaoce izvršnih naslova iz oblasti osiguranja imovine i osoba *de facto* lišeni dosuđenog prava na zateznu kamatu jer se radi o specifičnoj kategoriji osoba koje su pravomoćni naslov ostvarile prije početka izbijanja ratnih djelovanja, gdje je iznos glavnog duga iskazan u bivšim YU dinarima. Kada se na iznos glavnog duga primijene valutne denominacije (kako bi se dosuđeni iznos mogao iskazati u službenoj valuti u BiH) dobije se vrlo mali iznos, te kada se na taj iznos obračuna „minorna“ zatezna kamata od 0,5% godišnje, takav iznos zatezne kamate ne znači ništa jer je toliko malen da se ne može iskazati. Dakle, iako je spornom odredbom članka 2. stavak (3) Zakona, donesenom tek 2011. godine, propisan izuzetak u odnosu na stavak (2) istog zakona, koji je za ratno razdoblje potpuno isključivao obračun dosuđene zakonske kamate, propisani iznos od 0,5% godišnje je u praktičnoj primjeni toliko mali da zapravo ne predstavlja ništa. Za imaoce izvršnih naslova iz oblasti osiguranja imovine i osoba (koji imaju pravo na isplatu zatezne kamate) iznos koji se dobije obračunom godišnje kamate od 0,5% godišnje za relevantno razdoblje predstavlja isključivo golo pravo (*ius nudus*).
40. Imajući to u vidu, Ustavni sud treba dalje da ispita je li navedeno lišavanje imovine u skladu sa standardima tog prava, odnosno postoji li za takvo lišavanje imovine javni interes.
41. Prije svega, Ustavni sud napominje da članak 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju sam po sebi (*per se*) (ne)isključuje mogućnost retroaktivnog lišavanja imovine, kao što je u konkretnom slučaju. Međutim, za tako nešto mora postojati jasan i nedvosmislen javni interes kojim bi se moglo opravdati lišavanje imovine, i to retroaktivno na način da se umanjuje

„imovina“ ranije dosuđena pravomoćnom sudskom odlukom (zatezna kamata). U konkretnom slučaju, Ustavni sud nije dobio izjašnjenje od Parlamenta Federacije kao donositelja zakona koji sadrži pobijanu odredbu. Međutim, Ustavni sud je dobio izjašnjenje Vlade kao predlagača zakona u kojem je navedeno što je javni interes u konkretnom slučaju, pa će Ustavni sud u nastavku obrazloženja ispitati postojanje javnog interesa koji je definirala Vlada u svom izjašnjenju.

42. Prema mišljenju Ustavnog suda, iz dostavljenog izjašnjenja proizlazi da je za Vladu javni interes za retroaktivnu promjenu zakona propisivanjem kamate od 0,5% godišnje činjenica da u ratnom razdoblju (na koje se odnosi propisani obračun zatezne kamate) nije bilo gospodarskih djelatnosti, zbog čega je propisani iznos, iako „minoran“, ipak realan. Prije daljnjeg razmatranja, Ustavni sud naglašava da se u konkretnom slučaju *de facto* radi o potpunom lišavanju imovine jer za imaoce pravomoćnih sudskih odluka kamata od 0,5% godišnje za relevantno razdoblje ne predstavlja ništa osim golog prava. Dakle, ovdje se ne radi o slobodnoj procjeni nadležnog zakonodavnog organa o tome koji iznos zatezne kamate je adekvatan i koji kao takav treba propisati (npr. ne radi se o smanjenju stope zatezne kamate sa 18% godišnje, kao što je bilo prije, na sadašnjih 12% godišnje), u koju procjenu se Ustavni sud ne treba miješati, već se radi o *de facto* potpunom lišavanju određenog imovinskog prava.
43. U odnosu na tvrdnju Vlade da u ratnom razdoblju nije bilo „gotovo nikakvih gospodarskih djelatnosti“, Ustavni sud ukazuje da se pobijanom odredbom zapravo štite interesi samo osiguravajućih društava (jer je nesporno da su oni dužni izvršiti isplate prema pravomoćnim naslovima kojima je dosuđena zatezna kamata). Dakle, osiguravajuća društva su ta koja trebaju isplatiti zatezne kamate dosuđene pravomoćnim sudskim odlukama, i to iz sredstava tih društava, a ne Vlada iz proračunskih sredstava. S druge strane, u odnosu na pozivanje na Zakon o utvrđivanju i izmirenju unutarnjih obveza, dužnik po tom zakonu je Federacija BiH. Isplate koje vrše osiguravajuća društva iz svojih sredstava ni na koji način nisu povezane sa obvezama koje ima javna vlast da iz proračunskih sredstava financira organe i djelatnosti koje su nužne za funkcioniranje društva kao cjeline. Rješenja koja su primijenjena u Zakonu o načinu izmirenja unutarnjih obveza FBiH imaju jasan javni interes jer bi nekontroliranom isplatom velikom broju povjeritelja bilo ugroženo financiranje vitalnih službi (školstvo, zdravstvo, policija, administracija itd.). Osim toga, u Zakonu o načinu izmirenja unutarnjih obaveza je urađena detaljna sistematizacija i analiza dugovanja. Dodatni problem u svezi s postojanjem javnog interesa Ustavni sud nalazi u odredbi članka 4. Zakona kojom je (nejasno zašto) propisana pogodnost za osobe koje još uvijek vode postupke koji će se okončati po stopi zatezne kamate

od 12% godišnje. Iz navedenog proizlazi da su osobe koje posjeduju pravomoćne i izvršne naslove donesene prije rata i koji se odnose na oblast osiguranja imovine i osoba (a koji nisu izvršeni) na ovaj način u podređenom položaju jer su oni *de facto* lišeni zatezne kamate za ratno razdoblje, dok su osobe koje vode postupke (uz postojanje mogućnosti da se još uvijek vode neki postupci započeti prije rata) na ovaj način u privilegiranom položaju jer će se njihovi postupci okončati primjenom stope zatezne kamate od 12%.

44. Imajući u vidu da se na sve navedene dileme Vlada nije ni osvrnula u svom izjašnjenju, Ustavni sud konstatira da u konkretnom slučaju nije dokazan snažan, uvjerljiv i nedvosmislen javni interes na temelju kojeg bi se jedino moglo opravdati tako ozbiljno zadiranje u imovinska prava kao u konkretnom slučaju, te da se retroaktivno vrši miješanje u stečena prava koja proizlaze iz pravomoćnih sudskih odluka. Ustavni sud zaključuje da je pobijana odredba u suprotnosti s pravom na imovinu koje je garantirano Ustavom Bosne i Hercegovine.
45. Ustavni sud zaključuje da članak 2. stavak (3) Zakona nije u suglasnosti sa člankom II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i člankom 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju, te stoga nije potrebno da dalje ispituje je li miješanje proporcionalno zacrtanom cilju.

Članak 4. Zakona o visini stope zatezne kamate na neizmirena dugovanja

46. Podnositelj zahtjeva smatra da sporna odredba nema potrebnu kvalitetu da bi zadovoljila standarde prava na imovinu jer ne ispunjava uvjet preciznosti i jasnosti zakonske norme, te da nije jednaka prema svakom jer pravi razliku između postupaka koji su okončani i postupaka koji su okončani a nisu izvršeni do stupanja na snagu Zakona. Podnositelj zahtjeva problematizira i visinu propisane stope zatezne kamate od 12% godišnje, ukazujući da je navedena odredba kontradiktorna odredbi članka 2. stavak (3) Zakona i da je nejasno kada i na koga se primjenjuje stopa od 0,5% godišnje, a kada i na koga stopa od 12% godišnje.
47. Članak 4. Zakona glasi: „Postupci za utvrđivanje visine zatezne kamate iz članka 1. ovog zakona koji nisu okončani do dana stupanja na snagu ovog zakona ili su okončani a nisu obavljani, okončat će se prema odredbama ovog zakona i kamatnoj stopi od 12% godišnje“.
48. Dakle, jasno proizlazi da se ova odredba odnosi na postupak utvrđivanja visine zatezne kamate i način obračuna zatezne kamate na neizmirena dugovanja iz dužničko-povjeriteljskih odnosa i naknade štete iz osnove obveznog osiguranja (obje osnove definirane u članku 1. Zakona).
49. Prema ocjeni Ustavnog suda, proizlazi da je navedena odredba jasna, precizna, predvidljiva i pristupačna i da se prema njoj zatezna kamata obračunava po stopi od 12% godišnje, pri čemu su izjednačeni povjeritelji koji imaju potraživanje iz dužničko-povjeriteljskih odnosa i

povjeritelji koji imaju potraživanje iz osnove naknade štete obveznih osiguranja. Dakle, ova odredba ne predstavlja miješanje u ustavno pravo na imovinu.

50. Na temelju navedenog, Ustavni sud zaključuje da je odredba članka 4. Zakona o visini stope zatezne kamate na neizmirena dugovanja u skladu sa člankom II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i člankom 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju.

Ostali navodi

51. Imajući u vidu zaključak Ustavnog suda u pogledu nesuglasnosti odredbe članka 2. st. (2) i (3) Zakona o visini stope zatezne kamate na neizmirena dugovanja sa člankom II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i člankom 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju, odnosno suglasnosti odredbe članka 4. Zakona o visini stope zatezne kamate na neizmirena dugovanja sa člankom II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i člankom 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju, Ustavni sud cijeni da nema potrebe ulaziti u analizu navedenih odredbi u svezi sa člankom I/2. Ustava Bosne i Hercegovine, člankom II/3.(e) Ustava Bosne i Hercegovine i člankom 6. Europske konvencije.

VII. Zaključak

52. Ustavni sud zaključuje da odredbe članka 2. st. (2) i (3) Zakona o visini stope zatezne kamate na neizmirena dugovanja („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“ br. 56/04, 68/04, 29/05 i 48/11) nisu u suglasnosti sa člankom II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i člankom 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju.
53. Ustavni sud zaključuje da je članak 4. Zakona o visini stope zatezne kamate na neizmirena dugovanja („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“ br. 56/04, 68/04, 29/05 i 48/11) u suglasnosti sa člankom II/3.(k) Ustava Bosne i Hercegovine i člankom 1. Protokola broj 1 uz Europsku konvenciju.
54. Na temelju članka 61. st. (1), (2) i (3) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je odlučio kao u dispozitivu ove odluke.
55. Prema članku VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda su konačne i obvezujuće.

Predsjednik
Ustavnog suda Bosne i Hercegovine

Zlatko M. Knežević